

Karácsony utáni 2. vasárnap

Ef 1,3–6.15–19

Tudtunkra adta tervét

³Aldott legyen az Isten, Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki a meny-nyeiek között Krisztusban minden lelki áldással megáldott minket. ⁴Mert őbenne választott ki bennünket a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte. Szeretetből ⁵eleve arra rendelt bennünket, hogy Jézus Krisztus által – akarata és tetszése szerint – fogadott gyermekeivé legyünk; ⁶hogy magasztaljuk felséges kegyelmét, amellyel szeretett Fiában jóságosan megajándékozott minket. [...] ¹⁵Azóta, hogy értesültem Urunk Jézusba vetett hitetekről és minden szent iránt tanúsított szeretetetekről, ¹⁶mindig hálat adok értetek, és imádságomban újra meg újra megemlékezem rólatok. ¹⁷Urunknak, Jézus Krisztusnak Istene, a dicsőség Atyja adja meg nektek a bölcsesség és a kinyilatkoztatás lelkét, hogy megismerjétek. ¹⁸Gyűjtsen lelketekben világosságot, hogy megértsétek, milyen reményre hívott meg benneteket, milyen gazdag az a felséges örökség, amely övé a szentek között, ¹⁹és milyen mérhetetlenül nagy a hatalma rajtunk, hívőkön.

A kolosszei és az efezusi levél elvont stílusára, gyakori himnikus betéteinek eredetére sokan kerestek magyarázatot. Egyik lehetséges válasz a körlevél-elmélet, miszerint Tichikusz több egyházköziségnek vitte körbe ezt a levelet. Mindenesetre a gyakori himnikus betétek az ősegyház liturgiájának gazdagságára emlékeztetnek. A himnuszok rokonságot mutatnak a Kumránban talált ún. hodajjokkal, vagyis az Istent dicsőítő énekekkel, de a hellenista zsinagógákból fennmaradt Jahvét magasztaló énekekkel is. Nemcsak Pál költői talentumáról, hanem egy korszak Istent magasztaló költészetének hatásáról is beszélhetünk. Mindkét levélben található egy krisztológiai himnusz (Ef 2,6–11; Kol 1,14–20), amely az Istent dicsőítő himnuszokat Jézus Krisztusra alkalmazza. Ezek a himnuszok egyben Jézus és Isten kapcsolatának, valamint az üdvösségtörténet legfontosabb eseményeinek megfogalmazására is vállalkoznak. Ez utóbbiak azonban nem teljesen elvont fejtegetések, hanem a címzett keresztényeket és azok tevékenységét is belevonják az üdvösség történetébe.

Pál úgy értelmezi a keresztény egyház tagjainak a helyzetét, hogy meghívást kaptak az üdvőtörténet folytatására (11. v.). Annak jövője tehát az egyházak tagjainak munkájától és életétől függ. Az ősegyház

gondolkodását ez a globális szemlélet jellemzi. Hitük, cselekedeteik jelentőségét és hatását az egész kozmoszra kiterjesztett tevékenységnek fogják fel. A kereszténység – mint mozgalom – Pál idejében igen is meg akarta változtatni a világot. A keresztények erős és tevékeny hittel kortársaik életét akarták minőségileg jobbá tenni, Krisztusra pedig úgy tekintettek, mint a mindenség rendező elvére. Az elképzelés mögött egy organikus társadalom szemlélet van, melynek lényege, hogy a társadalmat az emberi testtel modellezték, a tagokat pedig az emberi test részeivel. Ahogyan az emberi test teljes tevékenységét a fej tartja össze, úgy Krisztus mint fő rendező egybe az egyházat és annak növekedésével az egész kozmoszt.

A keresztény egyház hívei tehát nem kételkedtek abban, hogy erényeik a világot teszik jobbá, gyengeségük és bűneik pedig a világ harmóniáján ejtenek csorbát. Ebben az időben a magánkereszténység gondolata fel sem merült. Mindenki tudta, hogy hitét csak a közösségen belül és annak építésével élheti meg. Nem véletlen, hogy az őskeresztényeknek nem a rítusuk, hanem a közösségi szemléletük hívta fel magára a pogány hatóságok figyelmét. Az ifjabb Plinius, amikor hivatalból üldöznie kellett a kereszténységet – mert ez a vallás nem volt rajta a korábban készült szabadon gyakorolható vallások listáján –, azt tapasztalta, hogy ezek szavatartó, megbízható közösségi emberek, ezért üldözésüket feleslegesnek, sőt károsnak tartotta.

Ma már nosztalgiával, néha hitetlenkedve tekintünk az ősegyháznak erre a hősiességre, amely képes volt szegényeket és gazdagokat, szabadokat és rabszolgákat, különböző nyelvű és műveltségű csoportokat egy közösséggé tenni. Nyilvánvaló, hogy az akkori keresztények gondolkodását nem foglalható össze pusztán a Pál leveleiben található vitákkal, sokkal inkább egy lendületes csoport lelkes közösségi életével jellemezhető. Talán ez hiányzik a mai Egyház életéből: mintha elfeledtük volna, hogy Isten üdvözítő tervének részei vagyunk, ezért Isten megváltó szeretete rajtunk keresztül éri el a világot.